

BARNENS TANK&SM&JA

Metodkit

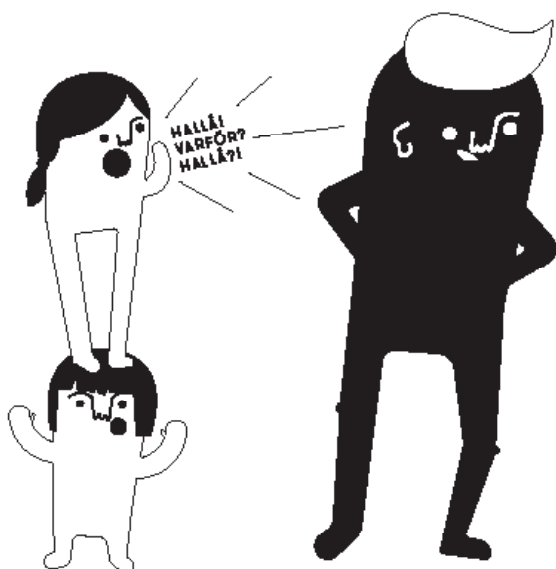
Hej handledare!

Barnens tankesmedja är ett initiativ från Diakonia. Genom workshops med pyssel, lekar och övningar vill vi skapa en arena där barn kan prata och fundera om mänskliga rättigheter.

I det här metodkitet hittar du värderingsövningar för barn 10 år och uppåt.

På www.barnestankesmedja.se kan du också ladda ner rapporten med barnens frågor och politikernas svar från vår valkampanj 2018 och ett pysselkit för yngre barn.

Lycka till!

Barnens tankesmedja är en del av Diakonias arbete för att uppmuntra till dialog om värderingar, människosyn och en politik som sätter mänskliga rättigheter först.

Läs mer på www.barnestankesmedja.se

Så här funkar det:

Förberedelser och material

- Skriv ut det här dokumentet (ej dubbelsidig utskrift).
- Pennor
- Sax

1. Introduktion

Samla barngruppen och inled workshopen genom att läsa upp brevet från Barnens tankesmedja.

2. Övningar

Metodkitet innehåller fyra övningar att välja mellan. Du avgör själv hur många övningar ni ska göra, beroende på hur mycket tid ni har.

- Rättighetsbingo
- Rättighetsraden
- Vad hände sen?
- Fråga politikerna

3. Avslutning

Tacka barnen för deras medverkan.

Vill du ha några tips på saker som är bra att tänka på när du leder värderingsövningar? Gå in på www.diakonia.se

Okej, nu kör vi!

Samla barngruppen och berätta att du har blivit kontaktad av Barnens tankesmedja som behöver er hjälp. Läs upp brevet nedan.

Hej!

Att gå i skolan, att få äta dig mätt, att få säga det du tycker och bli kär i precis vem du vill... visst låter det som saker alla borde få göra? Saker som alla människor borde ha rätt till? Därför kallas det för mänskliga rättigheter! Men alla får inte gå i skolan, äta sig mätta, säga vad de tycker eller bli tillsammans med vem de vill. Det är inte okej! De mänskliga rättigheterna ska gälla alla! Men det finns många länder i världen där de som bestämmer struntar i det! Och det vill vi ändra på! Och det är något som våra svenska politiker kan ändra på! Ni vet, de som bestämmer i Sverige. Tyvärr har de så mycket att tänka på att de ofta glömmer bort resten av världen. Då måste vi påminna dem!

Därför har vi startat Barnens tankesmedja – ni kanske undrar vad en tankesmedja är? Jo, det hörs ju på namnet – en tankesmedja är smarta människor som träffas för att tänka tillsammans! Och nu är ni en del av Barnens tankesmedja!

Så kul att ni är med oss! Vi börjar med några övningar för att komma i rätt stämning! Nu kör vi!

/ Sara

Rättighetsbingo!

I Rättighetsbingo får barnen sätta sig in i någon annans situation och fundera över mänskliga rättigheter. Vilka rättigheter finns? Och hur ser det ut i olika delar av världen?

Förberedelser:

- Ta fram bingobrickorna.
- Klipp ut lapparna med mänskliga rättigheter. OBS! De används också till övningen **Rättighetsraden**.

Berätta för barnen:

Världen är orättvis. Ibland så orättvis att det är svårt att förstå. Men för att världen ska bli mindre orättvis så finns FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna. I förklaringen säger många länder att de tycker att det är viktigt med mänskliga rättigheter. Men det betyder inte att de lovat att uppfylla dem. Så hur ser verkligheten ut i olika delar av världen? Det ska vi ta reda på nu genom att spela Rättighetsbingo!

Så här funkar det:

1. Dela ut bingobrickorna och pennor till barnen. Om det är fler barn än brickor, kan de spela två och två.
2. Låt barnen läsa in sig på sin roll. Gå en runda så att alla får berätta en sak om sin person.
3. Blanda lapparna med mänskliga rättigheter i en hög. Dra lappar och läs upp rättigheterna högt! (Som bingonummer).
4. Barnen får kryssa en ruta om rättigheten du ropar upp finns på deras bingobricka. Ibland kan det vara svårt att veta exakt om en rättighet är uppfylld, då är det helt okej att chansa.
5. Ni kan välja att avsluta spelet när någon får bingo, eller fortsätta tills alla rättigheter är dragna.
6. Diskutera frågorna nedan när spelet är slut:

- **Hur kändes det för er som fick bingo?**

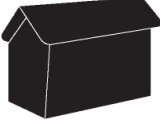

Hur kändes det för er som inte fick kryssa i några rutor?

Varför tror ni att vissa fick kryssa i många rutor och andra nästan inga alls?

Hej Maria!

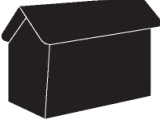

Du är en 12-årig tjej som bor i Eskilstuna i Sverige.

 <p>Du går i femte klass och älskar historia.</p>	 <p>Din mamma lagar middag varje kväll!</p>	 <p>Varje dag får du leka med dina kompisar och göra vad du vill på din fritid!</p>
 <p>Du bor i en lägenhet med eget rum!</p>	 <p>I somras klev du på en geting, då fick du och pappa åka in till sjukhuset!</p>	 <p>När du blir vuxen kommer du gifta dig med precis den person du själv vill!</p>
 <p>Du tror på Gud och ingen retar dig för det.</p>	 <p>När du blir vuxen kommer du att få rösta på vilket parti du vill, och du kommer kunna demonstrera om du tycker att något i samhället är fel!</p>	 <p>Du blir retad för att du är tjej ibland och får inte vara med och spela fotboll!</p>

Hej Feben!

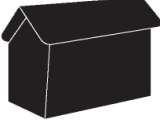

Du är en 10-årig tjej som bor i Tahoua i Niger.

 <p>Du får inte gå i skolan, eftersom du måste hjälpa till hemma!</p>	 <p>Du får äta mat varje dag, men du blir inte alltid mätt.</p>	 <p>Du älskar att spela fotboll med dina kompisar! Och gör det varje lördag!</p>
 <p>Du och din familj har ett litet hus som ni hyr av en kvinna i byn.</p>	 <p>Det är dyrt med sjukvård och finns inte tillgängligt nära ditt hem.</p>	 <p>Om du blir kär i en tjej när du blir stor kommer du inte kunna gifta dig med henne.</p>
 <p>Du tillhör en religiös minoritet, så din mamma brukar säga till dig att inte berätta vad du tror på för någon!</p>	 <p>När du blir vuxen kommer du att få rösta på vem du vill.</p>	 <p>Du får säga vad du tycker men har hört att det blir allt svårare att göra det i ditt land. Det gör dig lite rädd!</p>

Hej John!

Du är en 10-årig kille som bor i Seattle i USA.

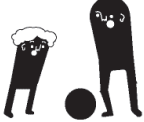
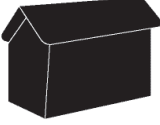

 <p>Du älskar att gå i skolan och tycker att idrott, matte och historia är de roligaste ämnena.</p>	 <p>Det bästa du vet är italiensk mat och när du fyller år lagar din pappa alltid samma lasagne till dig!</p>	 <p>På fritiden spelar du helst gitarr eller fotboll på gården utanför huset.</p>
 <p>Du och din familj bor i en stor villa precis i utkanten av Seattle.</p>	 <p>Det finns bra men dyr sjukvård i din stadsdel.</p>	 <p>När du blir vuxen och kär kommer du kunna bli ihop med den personen, oavsett vem det är!</p>
 <p>Du tror på Gud och går till kyrkan varje söndag!</p>	 <p>När du blir vuxen och det är val i ditt land, är du stolt och glad över att få rösta!</p>	 <p>Du känner dig trygg och vågar säga vad du tycker om allt!</p>

Hej Fariha!

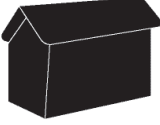

Du är en 10-årig tjej som bor i Feni i Bangladesh.

 <p>Du gillar att gå i skolan! Men efter översvämningen finns skolbyggnaden inte kvar. Nu går du i skolan i ett tält.</p>	 <p>Det finns inte mycket mat, men dina föräldrar gör så gott de kan för att se till att du blir mätt.</p>	 <p>Du älskar att leka, men får inte vara med när killarna i din by leker.</p>
 <p>Du bor i ett tält, på samma plats som ditt hus stod innan översvämningen förstörde allt.</p>	 <p>Om du gör illa dig är det svårt att få tag i en läkare. Du måste åka långt för att besöka sjukhuset.</p>	 <p>Dina föräldrar kommer att bestämma vem du ska gifta dig med när du blir äldre.</p>
 <p>Du tillhör en religiös minoritet. Men det berättar du inte för någon, din religion är nämligen förbjuden.</p>	 <p>Om du demonstrerar mot orättvisor så kan du fängslas.</p>	 <p>Eftersom du är tjej så får du inte besöka vissa platser eller göra samma sak som killarna!</p>

Hej Cheng!

Du är en 14-årig kille som bor i Tokyo i Japan.

 <p>Du går jättelånga dagar i skolan.</p>	 <p>Du äter inte fisk på middag, eftersom dina föräldrar jobbar minst 10 timmar om dagen. Det blir oftast gott men ibland superäckligt!</p>	 <p>Du skulle vilja spela mer TV-spel, men istället måste du ta extra lektioner för att kunna bli ingenjör.</p>
 <p>Du, din mamma och pappa bor i en liten lägenhet. Du har inget eget rum eller säng.</p>	 <p>När du skadade knät förra året fick du snabbt träffa en läkare.</p>	 <p>Du får bli kär i vem du vill, men när du blir vuxen får du inte gifta dig med en kille.</p>
 <p>Att du inte tror på någon religion skapar inga problem för dig i vardagen.</p>	 <p>När du blir vuxen kommer du att få rösta på vilket parti du vill, och du kommer kunna demonstrera om du tycker att något i samhället är fel!</p>	 <p>Du i Japan får ha sex med vem du vill – det är bra! Men du har hört att journalister inte vågar skriva om allt för att de är rädda för att slängas i fängelse.</p>

**Rätten att gå i
skolan**

**Rätten att äta
dig mätt**

**Rätten att utöva den
religion du vill**

**Rätten att vara med
i en förening och att
demonstrera**

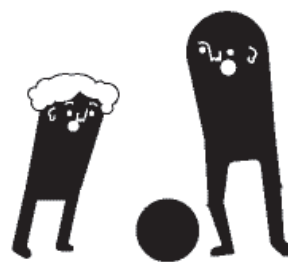
**Rätten till att säga
vad du tycker**

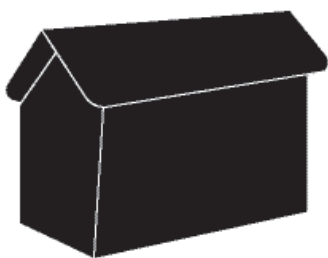
**Rätten att inte bli
diskriminerad på
grund av kön**

**Rätten att vara ihop
med vem du vill**

**Rätten att ha
en fritid**

**Rätten till ett
eget hem**

**Rätten att inte
utsättas för våld**

**Rätten att få
tillgång till sjukvård**

Rätten att få rösta

Rättighetsraden!

Rättighetsraden är en samarbetsövning där barnen får fundera över sina egna rättigheter och vilka som är viktigast.

Förberedelser:

- Klipp ut lapparna med mänskliga rättigheter. OBS! De används också till övningen **Rättighetsbingo**.

Berätta för barnen:

Eftersom vi bor i Sverige så får vi många av de mänskliga rättigheterna uppfyllda. Men vilka av våra rättigheter är viktigast? Går det ens att svara på? Nu ska vi försöka ta reda på det!

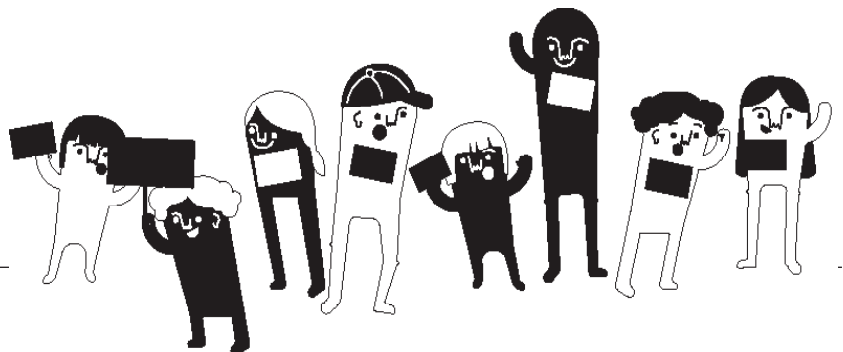
Om det passar bättre med en lugnare övning kan barnen sortera lapparna med mänskliga rättigheter direkt på golvet eller på ett bord.

Så här funkar det:

1. Dela ut ett en lapp med en mänsklig rättighet till varje barn.
2. Gå en runda så att alla får berätta vilken rättighet de fått.
3. Barnens uppgift blir nu att sortera rättigheterna i fallande ordning genom att ställa sig på ett led, med den viktigaste rättigheten först. OBS! Det är viktigt att barnen förstår att det inte är en tävling som går ut på att ställa sig längst fram snabbast. Istället handlar det om samarbete och att komma överens.
4. Barnen får 10 minuter på sig!
5. Anteckna ordningen, samla ihop gruppen och diskutera hur det gick. Använd frågorna nedan:

- **Vilka rättigheter var enkla att placera?**
- **Vilka var svåra att placera?**
- **Kunde ni komma överens?**
- **Hur tänkte ni?**
- **Skulle ni välja annorlunda om ni fick göra övningen igen?**

Gör om övningen från början eller låt barnen flytta om sig i ledet **om de vill**. Efter ni diskuerat klart!

Vad hände sen?

Genom berättelser från verkligheten får barnen sätta sig in i hur det kan vara när dina mänskliga rättigheter kränks.

Berätta för barnen:

De allra flesta gillar böcker och filmer som slutar lyckligt. Men i verkligheten blir det inte alltid så! Nu ska vi läsa några sanna berättelser som handlar om människor som finns på riktigt. Men hur berättelsera slutar – det får vi hitta på. Och kanske kan vi vara med och förändra slutet på riktigt!

Så här funkar det:

1. Läs upp den första delen av berättelsen om Vanny...
2. Sen får barnen fylla i resten genom att hitta på egna slut på berättelsen. De kan hitta på själva, i bikupor eller tillsammans i hela gruppen. De kan också välja om de vill skriva ner sina slut eller bara berätta.
3. Gå en runda och låt barnen berätta om sina slut.
4. Upprepa den här proceduren med berättelserna om Gerald och Evan.

Vad som hände Vanny!

...de som bestämmer i Kambodja och har bestämt sig för att stjäla Vannys mark. De säger att marken inte tillhör henne längre. Det gör Vanny väldigt, väldigt arg. Och hon har kämpat länge för att få tillbaka sin och andra kvinnors mark. Trots att hon är arg, har hon bara gjort sånt som man får enligt de mänskliga rättigheterna – protesterat och sagt vad hon tycker. Men hon har ändå blivit inspärrad i fängelse, i ett rum med 100 andra kvinnor, utan att veta vad som kommer att hända. Hon saknar sina barn och längtar bara efter att få leva sitt gamla liv vid sjön.

Vad som hände Gerald!

...orolig och rädd för att någon ska få reda på det. För i Uganda får man inte älska vem man vill. I Uganda är det olagligt att vara homosexuell. Gerald och hans kille kan inte visa sig tillsammans på stan. Ingen vet om att han har en kille. Då skulle han bli slagen och förföljd. Kanske till och med slängd i fängelse. Bara för att han är kär! Det är en mänsklig rättighet att få älska vem du vill! Oavsett var du bor i världen.

Vad som hände Evan!

...filmen blev en succé! Miljoner människor såg den och spred den vidare. Men det tyckte inte presidenten och de andra som styrde Zimbabwe om. Evan hann sätta sin familj i säkerhet precis innan han fängslades. Men han har inte träffat dem sedan dess. Han vet inte om han någonsin kommer få träffa dem igen. Det är en mänsklig rättighet att få uttrycka sin åsikt och säga det man tycker. Det kallas för yttrandefrihet!